

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาสตราจารย์ธรรมคุณ

คำวินิจฉัยที่ ๓๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายรักเกียรติ สุขชนะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ เสนอคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่านายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๑. ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑.๑ ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวม ๓ ตำแหน่ง ดังนี้

- (๑) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในรัฐบาล นายชวน หลีกภัย
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ถูกร้อง จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๒) และ (๓) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒

๑.๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องในแต่ละตำแหน่งตามวาระ ๘ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

(๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕) ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ยื่นบัญชี ฯ เป็นบัญชีเดียวกันเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๓ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (รัฐบาล นายชวน หลีกภัย) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๖ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒

ครั้งที่ ๗ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยื่นบัญชี ฯ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

๑.๓ ผู้ร้องได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔ มอบหมายให้ “คณะอนุกรรมการไต่สวนกรณีนายรักเกียรติ สุขชนะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขถูกกล่าวหาว่าร้ายพิศปกติ” ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ที่ได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องไว้แล้วด้วย โดยให้นำข้อมูล ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีถูกกล่าวหาว่าร้ายพิศปกติ ไปประกอบการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว แล้วสรุปผลการตรวจสอบเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๑.๔ คณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินพบว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวแล้ว สามารถแยกประเด็นพิจารณาเป็น ๔ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในชื่อของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

จากพยานหลักฐานฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินในชื่อของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รวม ๓ ครั้ง ดังนี้

- (๑) เงินฝากธนาคาร ในชื่อของผู้ถูกร้อง ๗ บัญชี จำนวน ๔๑,๕๐๓.๑๘ - ๕๑,๓๓๗.๓๗ บาท
- (๒) ยานพาหนะ ในชื่อของผู้ถูกร้องและนางสุรภัญญา สุขชนะ คู่สมรส จำนวน ๔ คัน
- (๓) เงินลงทุน ในชื่อของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวิชาฟาร์ม รวมจำนวน ๒๐ ล้านบาท

กรณีที่ ๒ ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝากธนาคาร) ของผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

จากการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงพบเงินฝากธนาคารของผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น ดังนี้

(๑) กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พบบัญชีเงินฝากซึ่งเปิดบัญชีในชื่อของนายพิชญกร อุดรสถิตย์ รวม ๒ บัญชี เป็นเงิน ๑๓,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พบบัญชีเงินฝากซึ่งเปิดบัญชีในชื่อของนายพิชญกร ฯ และนายจิรายุ จรัสเสถียร รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๒๐,๐๗๗,๘๖๓.๘๒ บาท

(๒) กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี พบเงินฝากซึ่งเปิดบัญชีในชื่อของนายจิรายุ ฯ นายพิชญกร ฯ เรือตรีหญิง พัชราภรณ์ บุญยงค์ และนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ เป็นเงิน ๔๐,๐๘๘,๒๔๒.๘๐ บาท

(๓) กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี พบเงินฝากซึ่งเปิดบัญชีในชื่อของนายจิรายุ ฯ และนายพิชญกร ฯ เป็นเงิน ๓๐,๖๔๖.๗๕ บาท

ซึ่งกรณีที่ ๒ นี้ มีประเด็นต้องพิจารณาว่าเงินฝากในชื่อของบุคคลอื่นดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรส จริงหรือไม่ โดยแยกพิจารณาได้ ๘ ประการ ดังนี้

๑. เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ ยอดเงินคงเหลือในวันยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๔,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท

พิจารณาจากการที่นายพิษณุกร ฯ ให้การว่า เปิดบัญชีดังกล่าวตามความประสงค์ของนางสุรกัญญา สุขชนะ คู่สมรสผู้ถูกร้อง เงินฝากในบัญชีนี้เป็นของคู่สมรสผู้ถูกร้องทั้งหมด ซึ่งตรงกับคำรับของ คู่สมรสผู้ถูกร้องตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องกรณีถูกกล่าวหาว่ารั่วรอยผิดปกติ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จึงฟังได้ว่า เงินฝากจำนวน ๑๔,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท ในบัญชีเงินฝากธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธนนี้ เป็นทรัพย์สินของคู่สมรสผู้ถูกร้อง

๒. เงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสีรินธร บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ ยอดเงินคงเหลือในวันยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

พิจารณาจากการที่นายพิษณุกร ฯ ให้การว่า เปิดบัญชีดังกล่าวตามความประสงค์ของคู่สมรส ผู้ถูกร้อง เงินฝากในบัญชีนี้เป็นของคู่สมรสผู้ถูกร้องทั้งหมด ซึ่งตรงกับคำรับของคู่สมรสผู้ถูกร้องตาม หนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง กรณีถูกกล่าวหาว่ารั่วรอยผิดปกติ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จึงฟังได้ว่า เงินฝากจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสีรินธรนี้ เป็นทรัพย์สินของคู่สมรสผู้ถูกร้อง

๓. เงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗ ชื่อบัญชีนายจิรายุ ฯ ซึ่งมียอดเงินคงเหลือในวันยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๓,๐๗๓,๘๘๐ บาท

พิจารณาจากการที่นายจิรายุ ฯ ชี้แจงตามหนังสือลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ ว่า เปิดบัญชีนี้ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท โดยเช็คของผู้ถูกร้อง และให้ถ้อยคำ ต่อคณะอนุกรรมการไต่สวน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ว่า เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ พันตำรวจโท ปกรณ์ เสริมสุวรรณ ได้นำเช็คจำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท มาจ่ายให้ผู้ถูกร้องที่กระทรวง สาธารณสุข และผู้ถูกร้องได้เรียกนายจิรายุ ฯ ไปพบแล้วมอบเช็คฉบับดังกล่าวให้ไปเปิดบัญชีในนาม ของนายจิรายุ ฯ โดยเคยบอกไว้แล้วว่า จะขอฝากเงินที่ได้จากการเล่นพนันไว้ในชื่อของนายจิรายุ ฯ เนื่องจากเกรงว่าบุคคลอื่นจะทราบ ว่า ผู้ถูกร้องชอบเล่นการพนันและมีรายได้จากการเล่นการพนัน นายจิรายุ ฯ

จึงได้นำเช็คดังกล่าวไปเปิดบัญชีที่ธนาคารเป็นบัญชีนี้ และต่อมาได้นำเงินส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดที่ได้จากการเล่นการพนันของผู้ถูกร้องเข้าฝาก โดยผู้ถูกร้องและนายจิรายุฯ จะทำหลักฐานกันไว้ในลักษณะบันทึกช่วยจำว่า ผู้ถูกร้องฝากเงินเท่าใด และเบิกใช้ไปเท่าใด นอกจากนี้ จากการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของรายการในบัญชีนี้ (STATEMENT) ปรากฏว่าตั้งแต่เปิดบัญชีจนถึงวันที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ นอกจากเงินฝากเปิดบัญชีแล้ว มีรายการเงินฝากอีก ๑ ครั้ง ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนั้นเป็นรายการถอนเงิน รวมทั้งสิ้น ๗ ครั้ง รวม ๒๘,๕๐๖,๑๐๐ บาท โดยนายจิรายุฯฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงว่า รายการถอนเงินดังกล่าว เป็นไปตามคำสั่งของผู้ถูกร้องทั้งสิ้น ซึ่งตรงกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ตามหนังสือลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ สำหรับเงินฝาก จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ถูกร้องยอมรับว่า เป็นเงินของตนเอง ได้จากการขายรถยนต์โตโยต้า แลนด์ครุยเซอร์ หมายเลขทะเบียน ๑ ณ-ธ๑๕๒ กรุงเทพมหานคร ให้กับนายประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนายประมวลศิลป์ฯ ให้การว่าผู้ถูกร้องบอกให้จ่ายเช็คโดยระบุชื่อผู้รับเงินว่า “นายจิรายุ จรัสเสถียร ธ. ไทยพาณิชย์ สาขางามวงศ์วาน ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๓” ขณะเขียนเช็ค นายประมวลศิลป์ฯฯ ยังไม่รู้จักนายจิรายุฯฯ และไม่ทราบว่านายจิรายุฯฯ เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องอย่างไร

พิเคราะห์แล้วฟังได้ว่า บัญชีเงินฝากดังกล่าวเป็นบัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุฯฯ เพราะการเปิดบัญชีเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ถูกร้อง เงินเปิดบัญชี จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท และเงินฝากอีก ๑ รายการในเวลาต่อมา ก็เป็นของผู้ถูกร้อง และการถอนเงินทุกรายการล้วนเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้องทั้งสิ้น ถ้าบัญชีเงินฝากดังกล่าวไม่ใช่ของผู้ถูกร้องแล้ว ผู้ถูกร้องก็ไม่มีจำเป็นต้องจดจำเลขที่บัญชีเงินฝากของผู้อื่นไว้ถึงขนาดสามารถระบุเลขที่บัญชีเงินฝาก ซึ่งเป็นตัวเลขถึง ๑๐ หลัก บอกให้แก่ นายประมวลศิลป์ฯฯ เขียนเช็คค่าซื้อรถยนต์โดยให้จ่ายเข้าบัญชีเงินฝากดังกล่าวได้ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องชี้แจงในหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ว่า บัญชีเงินฝากดังกล่าวไม่ใช่บัญชีของผู้ถูกร้อง แต่ยอมรับว่าเงินที่นำเข้าฝากในบัญชีดังกล่าวเป็นของตนเอง จึงขอโอกาสแจ้งรายการทรัพย์สินในบัญชีเงินฝากนี้เพิ่มเติมในบัญชีฯฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยขอแสดงทรัพย์สินคงเหลือที่อยู่กับนายจิรายุฯฯ ในบัญชีเงินฝากนี้ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๘,๑๒๐,๐๐๐ บาท นั้น เท่ากับยอมรับว่าเงินในบัญชีเป็นของผู้ถูกร้องแต่ปฏิเสธว่าบัญชีไม่ใช่ของผู้ถูกร้อง ซึ่งหากรับฟังข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องเช่นนี้ก็คงเป็นข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกันไม่อาจฟังเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงเห็นว่า เงินฝากดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุฯฯ

๔. เงินฝากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสุขุมวิท ๑ บางกะปิ บัญชีเงินฝากออมทรัพย์เลขที่ ๐๓๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ ชื่อบัญชีนายจิรายุ ฯ

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามคำรับของผู้ถูกร้อง ตามหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ว่าเปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยเช็คของผู้ถูกร้องจำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท โดยได้ให้นายจิรายุ ฯ นำเช็คฉบับดังกล่าวไปเปิดบัญชีที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสุขุมวิท ๑ บางกะปิ ซึ่งเป็นธนาคารต้นทางของเช็คที่บริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล จำกัด สั่งจ่ายให้ผู้ถูกร้อง โดยมีวัตถุประสงค์ให้สามารถเบิกเงินสดได้ทันทีที่เปิดบัญชี ซึ่งสอดคล้องตรงกับคำให้การของนายจิรายุ ฯ ว่าเงินเปิดบัญชีเป็นของผู้ถูกร้อง และจากการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของรายการในบัญชีเงินฝากดังกล่าวปรากฏว่า มีการฝากเงินเพียงครั้งเดียว คือ ในวันเปิดบัญชี จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท และได้มีการถอนเงินในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๓ รายการ เป็นเงิน ๑๑,๑๑๐,๖๕๐ บาท ซึ่งนายจิรายุ ฯ และผู้ถูกร้องชี้แจงสอดคล้องตอกันว่า เป็นการถอนเงินตามคำสั่งของผู้ถูกร้อง เพื่อนำไปใช้จ่ายในเรื่องของผู้ถูกร้อง แม้ผู้ถูกร้องจะชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องนี้ใหม่ตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ว่าการเปิดบัญชีดังกล่าวเป็นเรื่องที่นายจิรายุ ฯ ไปดำเนินการเองและชำระเงินคืนผู้ถูกร้องจนครบถ้วนในวันเดียวกันก็ไม่มีน้ำหนักน่ารับฟังเนื่องจากการให้การแก้ตัวใหม่ กลับคำชี้แจงเดิมและขัดแย้งกับคำให้การของนายจิรายุ ฯ

พิเคราะห์แล้วฟังได้ว่า เงินฝากบัญชีนี้ เป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุ ฯ ซึ่งผู้ถูกร้องต้องแสดงรายการเงินฝากดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี มียอดเงินคงเหลือ ๒๔,๑๕๓.๓๐ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี มียอดเงินคงเหลือ ๒๕,๑๓๓.๘๕ บาท และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มียอดเงินคงเหลือ ๓,๕๓๗.๓๒ บาท

๕. เงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ และบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ ซึ่งใช้คู่กัน

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ตามคำรับของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ หนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และคำให้การของนายพิษณุกร ฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ว่า นายพิษณุกร ฯ ไม่ใช่เจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว เงินเปิดบัญชีออมทรัพย์ จำนวน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท เป็นของผู้ถูกร้องทั้งจำนวน แต่ได้อาศัยชื่อของนายพิษณุกร ฯ เป็นชื่อบัญชี

โดยผู้ถูกร้องขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านจากนายพิษณุกร ฯ ไปเป็นหลักฐาน ในการเปิดบัญชี นายพิษณุกร ฯ ไม่เคยไปทำรายการฝาก - ถอน ใดๆ เกี่ยวกับบัญชีทั้งสอง ยกเว้นไป ปิดบัญชี นายพิษณุกร ฯ ไม่ใช่ผู้เขียนและผู้ลงลายมือชื่อในเช็คที่สั่งจ่ายจากบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ การใช้เช็คและการเขียนเช็คสั่งจ่าย ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น ผู้ถูกร้อง จึงเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว และจากพยานหลักฐานปรากฏว่า ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข บัญชีออมทรัพย์มียอดเงิน คงเหลือ ๖๔,๑๘๕.๐๔ บาท วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจาก ตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี มียอดเงินคงเหลือ ๖๔,๑๘๕.๐๔ บาท และวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นวันยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี มียอดเงินคงเหลือ ๕,๕๑๒.๕๐ บาท ซึ่งผู้ถูกร้องจะต้องแสดงบัญชี เงินฝากดังกล่าวในบัญชี ฯ แต่ปรากฏว่า มิได้แสดงบัญชีเงินฝากดังกล่าวในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องแต่ อย่างใด

๖. เงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ จำนวน ๒๓,๓๐๐,๐๐๐ บาท ได้แก่บัตรเงินฝากเลขที่ PYO.A. ๓๖๒/๑๓๑๑ จำนวน ๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท และบัตรเงินฝากเลขที่ PYO.A. ๓๖๓/๑๘๑๖ จำนวน ๑๗,๑๐๐,๐๐๐ บาท

พิจารณาจากการที่นายพิษณุกร ฯ ให้การสรุปว่า บัตรเงินฝากในชื่อของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ จำนวน ๒๓,๓๐๐,๐๐๐ บาท ใช้เงินซึ่งถอนจากบัญชีเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยบางซื่อ เลขที่บัญชี ๑๑๐-๓-๓๐๘๒๑-๓ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ ชื่อ ซึ่งเงินดังกล่าวเป็นของ คู่สมรสผู้ถูกร้อง ที่ขอนำมาฝากไว้ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ สอดคล้องกับคำให้การของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ และตรงกับคำรับของคู่สมรสผู้ถูกร้อง ตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องกรณี ถูกกล่าวหาว่าร้ายวญผิดปกติ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จึงฟังได้ว่า บัตรเงินฝากดังกล่าวเป็น ทรัพย์สินของคู่สมรสผู้ถูกร้อง

๗. เงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในชื่อของนางสุนทรี ฯ จำนวน ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท ได้แก่บัตรเงินฝากเลขที่ PYO.A. ๓๖๐/๑๖๐๖ จำนวน ๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท และบัตรเงินฝากเลขที่ PYO.A. ๓๖๑/๑๔๔๑ จำนวน ๑๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท

นายพิษณุกร ฯ ให้การสรุปว่า บัตรเงินฝากในชื่อของนางสุนทรี ฯ จำนวน ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท ใช้เงินซึ่งถอนจากบัญชีเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยบางซื่อ เลขที่บัญชี ๑๑๐-๓-๓๐๘๒๑-๓ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ ชื่อ ซึ่งเงินดังกล่าวเป็นของคู่สมรสผู้ถูกร้อง ที่ขอนำมา

ฝากไว้ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ สอดคล้องกับคำให้การของนางสุนทรี ฯ และตรงกับคำรับของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง ตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องกรณีถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จึงฟังได้ว่า บัตรเงินฝากดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง

๘. ขณะยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องรู้หรือไม่ว่าตน และ/หรือกลุ่มสมรส มีทรัพย์สินดังกล่าวซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุ ฯ และนายพิษณุกร ฯ ที่ผู้ถูกร้องยอมรับว่าเป็นของตนเองแล้วนั้นฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ดังนั้น คงมีข้อพิจารณาเฉพาะทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ เรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ ที่ได้พิเคราะห์ว่าเป็นทรัพย์สินของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง แต่ผู้ถูกร้องปฏิเสธว่าไม่รู้ว่า มีทรัพย์สินดังกล่าว นั้น จะรับฟังอย่างไร

พิจารณาแล้วเงินฝากในชื่อของนายพิษณุกร ฯ ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน บัญชีเงินฝากประจำเลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ จำนวน ๑๔,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี บัญชีเงินฝากประจำ เลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท บัตรเงินฝากในชื่อของเรือตรีหญิงพัชราภรณ์ ฯ จำนวน ๒๓,๗๐๐,๐๐๐ บาท และในชื่อของนางสุนทรี ฯ จำนวน ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ปฏิเสธว่าไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ถูกร้องที่ฝากเก็บไว้ในชื่อบุคคลอื่น และไม่เคยมีส่วนรู้เห็นในการทำธุรกรรมดังกล่าว ส่วนกลุ่มสมรสผู้ถูกร้องชี้แจงตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และให้การเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่า เงินดังกล่าวส่วนหนึ่ง เป็นเงินเก็บสะสมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ โดยเหตุผลส่วนตัว พิจารณ์แล้วเห็นว่า กลุ่มสมรสผู้ถูกร้องและผู้ถูกร้อง พักและอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน มีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูกันตามกฎหมาย ย่อมต้องทราบถึงสถานะทางการเงินหรือทรัพย์สินและหนี้สินของกันและกัน กลุ่มสมรสผู้ถูกร้องเมื่อลาออกจากราชการแล้วมิได้ประกอบอาชีพใด ส่วนผู้ถูกร้องนอกจากมีรายได้จากตำแหน่งทางการเมืองแล้วก็ไม่ปรากฏว่าประกอบอาชีพใดเป็นอาชีพเสริม เมื่อพิเคราะห์ประกอบพฤติการณ์ของผู้ถูกร้อง ที่จะไม่ใช้บัญชีเงินฝากในชื่อของตนเองฝากเงินจำนวนมากๆ โดยจะใช้ผ่านบัญชีเงินฝากของกลุ่มสมรส และพฤติการณ์การใช้ชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้มีชื่อถือทรัพย์สินแทน ซึ่งการฝาก - ถอนเงิน ยังคงต้องอาศัยผู้มีชื่อเจ้าของบัญชีดำเนินการให้อันเป็นการไม่สะดวก มีความเสี่ยงต่อการถูกฉ้อฉล และต่อมาได้มีการปรับวิธีการให้สะดวกและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยให้ตนเองสามารถเบิกถอนเงินได้เองไม่ต้องอาศัยผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชี จึงกระทำโดยใช้หลักฐานส่วนบุคคลของผู้ถูกใช้ชื่อ และปลอมลายมือชื่อของบุคคลดังกล่าว ดังเช่นกรณีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๓-๗ และบัญชี

กระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ ชื่อบัญชีนายพิษณุกร ฯ พุทธิกรรมดังกล่าวเป็นพุทธิกรรมแบบเดียวกันกับพุทธิกรรมของคู่สมรส ซึ่งใช้ชื่อของนายพิษณุกร ฯ ซึ่งเป็นบุคคลเดียวกันในการปกปิดทรัพย์สินเช่นเดียวกัน จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องรู้เรื่องทรัพย์สินของคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นและเชื่อว่าเป็นเรื่องที่บุคคลทั้งสองร่วมกันดำเนินการโดยแบ่งหน้าที่กันทำมาตั้งแต่ต้น

คณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ พิจารณาจากคำให้การของบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้ว ปรากฏว่า มีทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุ ฯ และนายพิษณุกร ฯ บางรายการที่ผู้ถูกร้องยอมรับว่าเป็นของตนเอง จึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง สำหรับทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ เรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ ที่รับฟังได้ว่า เป็นทรัพย์สินของคู่สมรส แต่ผู้ถูกร้องปฏิเสธว่า ไม่รู้ว่าคู่สมรสมีทรัพย์สินดังกล่าว นั้น พิเคราะห์แล้วฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องรู้เรื่องเงินฝากของคู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลดังกล่าวเช่นกัน และเชื่อว่าเป็นเรื่องที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสร่วมกันดำเนินการโดยแบ่งหน้าที่กันทำมาตั้งแต่ต้น

กรณีที่ ๓ ปกปิดทรัพย์สิน (ที่ดิน) ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

จากพยานหลักฐานฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ซื้อที่ดินในท้องที่ตำบลโนนปอแดง (ผาขาว) อำเภอผาขาว (ภูกระดึง) จังหวัดเลย จากบุคคลต่างๆ จำนวน ๓๕ แปลง รวมเนื้อที่ ๘๕๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา ระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๓๕ ราคาจดทะเบียน ๑๓,๒๗๕,๐๐๐ บาท และได้แสดงรายการที่ดินดังกล่าวไว้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ๕ ครั้งแรก ต่อมาวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินทั้ง ๓๕ แปลง ให้กับนายกิติ ชาติบัญชากร ในราคา ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยชี้แจงว่า เคยกู้เงินจากนายกิติ ฯ เมื่อปี ๒๕๓๕ เพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายในการเลือกตั้งแก่นายบุญหลง ฤกษ์ฟู ประมาณ ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท และได้โอนที่ดิน ๓๕ แปลงดังกล่าวคืนให้คืนนี้ให้ คณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ ได้สอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนพยานหลักฐานแล้วเห็นว่า น่าเชื่อได้ว่าในขณะที่ซื้อที่ดินดังกล่าว ผู้ถูกร้องมีเงินสดมากกว่า ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงไม่มีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินนายกิติ ฯ นอกจากนี้ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ก่อนวันโอนที่ดินคืนนี้จำนวน ๕ ครั้ง ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้กล่าวอ้างรายการหนี้สินดังกล่าวไว้ในบัญชี ฯ จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องและนายกิติ ฯ ไม่ได้มีหนี้สินกันจริง การทำนิติกรรมซื้อขายที่ดิน ตามหนังสือสัญญาขายที่ดินรวม ๓๕ แปลง เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ระหว่างผู้ถูกร้อง กับนายกิติ ฯ เป็นการทำนิติกรรมอำพราง เพื่อมิให้บุคคลอื่นทราบ ว่า ผู้ถูกร้องยังคงเป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริง

เมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงต้องแสดงทรัพย์สินนั้นในบัญชี ๑ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง อีก ๓ ครั้ง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี สำหรับเหตุที่ผู้ถูกร้องทำนิติกรรมอำพรางโดยการโอนสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวนี้ ได้กระทำภายหลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข อันสืบเนื่องมาจากกระแสกดดันของประชาชนในเรื่องการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขในขณะนั้น น่าเชื่อว่าเป็นเพราะผู้ถูกร้องมีหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในเดือนตุลาคม ๒๕๔๒ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบบัญชี ๑ ดังกล่าวดังนั้นเพื่อมิให้ผู้ร้องตรวจสอบพบความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผิดปกติของทรัพย์สิน และ/หรือ เพื่อมิให้ทรัพย์สินต้องถูกยึดตกเป็นของแผ่นดิน หากมีกรณีต้องถูกตรวจสอบพบว่า ตนร่ำรวยผิดปกติ ผู้ถูกร้องจึงได้โอนสิทธิครอบครองทรัพย์สินดังกล่าวไปฝากหรือซุกซ่อนไว้ในชื่อของนายกิติ ๑

กรณีที่ ๔ แสดงรายการหนี้สินเท็จ

ผู้ถูกร้องได้แสดงว่า มีหนี้สินจำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ๓ ครั้ง กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งยื่นเป็นบัญชีเดียวกันและกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข หนี้สินดังกล่าว ได้แก่

(๑) หนี้เงินกู้ นายระวี อุ่นภัทร ตามสัญญากู้เงินลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) หนี้เงินกู้นายไพจิตร ก่ออมรทรัพย์ ตามสัญญากู้เงิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

จากพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สัญญากู้ยืมเงินระหว่างผู้ถูกร้องกับนายระวี ๑ และระหว่างผู้ถูกร้องกับนายไพจิตร ๑ นั้น ผู้ให้กู้ยืมทั้งสองไม่ได้จ่ายเงินกู้ยืมให้แก่ผู้ถูกร้องตามจำนวน และในวันเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา และไม่มีการกู้ยืมเงินกันจริง เหตุที่ผู้ถูกร้องต้องแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ๑ ที่ยื่นต่อผู้ร้องน่าเชื่อว่า เนื่องจากก่อนยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องเคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (คณะกรรมการ ป.ป.ป.) เมื่อครั้งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

ไม่ต้องเปิดเผยบัญชีดังกล่าวต่อสาธารณชน แต่การยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องในกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ ต้องเปิดเผยบัญชี ฯ ดังกล่าวต่อสาธารณชน และมีการตรวจสอบความถูกต้องและมีอยู่จริงของทรัพย์สินตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินเพิ่มเติมในชื่อของตนเองเป็นที่ดินในท้องที่ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง เนื้อที่ ๘๕๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา และที่ดินในท้องที่ตำบลเวียงคำ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ๑ แปลง เนื้อที่ ๖๐ ไร่ ๑ งาน ๘๐ ตารางวา และในชื่อของกลุ่มสมรสเป็นที่ดินในท้องที่ตำบลปางหมอปวง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๑ งาน ๕๑ ตารางวา รวมที่ดินที่เพิ่มขึ้น ๓๗ แปลง เนื้อที่ ๘๓๐ ไร่ ๖๘ ตารางวา ราคาขณะได้มาประมาณ ๒๐,๕๗๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นการได้มาระหว่างเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ๒๕๓๕ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนั้นเพื่อให้รายการทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้แล้ว ไม่มีข้อสงสัยว่าเป็นการเพิ่มขึ้นผิดปกติ จึงต้องแสดงว่ามีหนี้สินจำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยขอให้นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ แสดงตนว่าเป็นเจ้าหนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินดังกล่าวมีที่มาไม่เพิ่มขึ้นผิดปกติแต่อย่างใด

๑.๕ ความเห็นของคณะกรรมการไต่สวน ฯ

กรณีที่ ๑ ที่ไม่แสดงทรัพย์สินในชื่อของผู้ถูกร้อง กลุ่มสมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้น เห็นว่า จำนวนเงินฝากที่ไม่แสดง เป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย ส่วนรถยนต์ก็ได้ขายโดยการโอนลอยแล้ว และรถจักรยานยนต์ก็เป็นรถเก่ามีมูลค่าไม่มาก สำหรับเงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวิชาฟาร์ม ก็ไม่มีการลงทุนและดำเนินการจริง น่าเชื่อว่าการไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าว มีเหตุผลตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่าไม่ได้มีเจตนาหรือจงใจจะปกปิดจริง จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจปกปิดไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อผู้ร้อง ทั้ง ๓ ครั้ง

กรณีที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงเงินฝากของตนเอง และ/หรือของกลุ่มสมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเงินจำนวนรวมกันในแต่ละช่วงเวลาของการยื่นบัญชี ฯ ตั้งแต่ ๑๗,๐๓๓,๕๘๓.๘๒ - ๕๐,๐๘๘,๒๕๒.๘๐ บาท นั้น น่าเชื่อว่า การไม่แสดงรายการเงินฝากนั้นไว้ก็เพื่อไม่ให้บุคคลอื่นรู้ถึงที่มาของเงินฝากดังกล่าว และการแสดงหนี้เงินกู้เป็นเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็เพื่อมิให้บุคคลอื่นและสาธารณชนสงสัยถึงที่มาของที่ดินในท้องที่จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๗ แปลง ที่เพิ่มขึ้นขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งการทำนิติกรรมอำพรางโอนที่ดินในท้องที่อำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง ขายให้นายกิติ ฯ ก็เพื่อปิดบังอำพรางมิให้บุคคลอื่นทราบถึงจำนวนทรัพย์สินที่แท้จริงของตนและเพื่อมิให้ทรัพย์สินของตนถูกยึดตกเป็นของแผ่นดินหากมีกรณีต้องถูกตรวจสอบว่าตนรัวรายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ คณะอนุกรรมการ

ได้สวน ฯ จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เห็นควรเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๖ ผู้ร้องได้พิจารณาผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ในการประชุมครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ แล้วมีความเห็นดังนี้

(๑) กรณีผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ได้แก่ เงินฝากธนาคารในชื่อของตนเอง รวม ๓ บัญชี ยานพาหนะในชื่อของตนเองและคู่สมรส จำนวน ๔ คัน เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด สุวิชาฟาร์ม ในชื่อของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียง เห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการได้สวน ฯ ว่า กรณีดังกล่าว ยังฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง

(๒) กรณีผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ดังนี้

(ก) กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินเงินฝากธนาคารของคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ จำนวน ๒ บัญชี เป็นเงิน ๑๗,๐๐๓,๕๘๒.๘๒ บาท และแสดงรายการหนี้สินของตนว่า เป็นหนี้เงินกู้นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเท็จ

(ข) กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไม่แสดงรายการทรัพย์สินเงินฝากธนาคารของตนเอง และ/หรือของคู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ และนายจิรายุ ฯ รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๒๐,๐๗๗,๘๖๓.๘๒ บาท และแสดงรายการหนี้สินของตนว่า เป็นหนี้เงินกู้นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเท็จ

(ค) กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินเงินฝากธนาคารของตนเองที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ และนายจิรายุ ฯ รวม ๒ บัญชี และบัตรเงินฝากธนาคารของคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๘๘,๒๕๒.๘๐ บาท

(ง) กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินเงินฝากธนาคารของตนเองที่อยู่ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ และนายจิรายุ ฯ รวม ๒ บัญชี เป็นเงิน ๓๐,๖๔๖.๗๕ บาท และไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่ดินในท้องที่อำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง ราคา ๑๓,๒๗๕,๐๐๐ บาท ของตนเองโดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวให้แก่นายกิติ ฯ

(จ) กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปกปิดไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่ดินในอำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง ราคา ๑๓,๒๗๕,๐๐๐ บาท ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวให้แก่นายกิติ ฯ

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง เห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ ว่า กรณีดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

๒. ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๓. ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยโต้แย้งข้อกฎหมายและชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า

๓.๑ ผู้ถูกร้องโต้แย้งข้อกฎหมายว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพราะ

๓.๑.๑ ผู้ถูกร้องไม่อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่เป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ดังนั้น มาตรา ๒๕๔ และมาตรา ๒๕๕ จึงใช้บังคับกับผู้ถูกร้องไม่ได้ ทั้งในเรื่องขององค์ประกอบความผิดและบทลงโทษ

๓.๑.๒ การตรวจสอบทรัพย์สินโดยผู้ร้องเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในเรื่องเดียวกัน ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ เพราะผู้ร้องได้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและประกาศรับรองความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาไปแล้ว การที่ผู้ร้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ โดยทำการสอบสวนบัญชีทรัพย์สินที่ได้ประกาศรับรอง

ไปแล้ว จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำและเกินกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด นอกจากนี้ ผู้ร้องยังได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ๗ กล่าวหาผู้ถูกร้องว่าร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งไม่ใช่กรณีกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ แต่กลับนำรายงานสรุปสำนวนการไต่สวนดังกล่าวมาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๗ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบอันเป็นการไม่ถูกต้อง

นอกจากนี้ ประธานอนุกรรมการไต่สวน ๗ คือ นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม ก็มีเหตุ โกรธเคืองผู้ถูกร้องมาก่อน โดยเมื่อครั้งผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กำกับดูแลการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งปลดนายวิรัตน์ ๗ ออกจากกรรมการการไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๓.๑.๓ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับ เฉพาะแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น ไม่ใช่บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย และคำว่า “จงใจ” ตามมาตรา ๒๕๕ ใช้กับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงไม่ต้องรับผิดจากการกระทำจงใจของคู่สมรสและ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่รู้และไม่จงใจด้วย และการจงใจปกปิด ทรัพย์สินของคู่สมรสก็เป็นเหตุเฉพาะตัว ไม่ใช่เหตุลักษณะคดี จึงไม่อาจนำการจงใจของคู่สมรสหรือ บุตรมาลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

๓.๑.๔ คำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดและห้ามมิให้ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งทางการเมืองห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ไม่ชอบ ขัดต่อ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๔ เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ คำว่า “ห้ามมิให้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง” หมายความว่า นับแต่วันที่ พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองอันเป็นมูลเหตุที่จงใจยื่นบัญชี ๗ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ ถ้าผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกตำแหน่งหนึ่ง และไม่ได้จงใจยื่นบัญชี ๗ เป็นเท็จในตำแหน่งนั้น ก็จะไม่มีผลต่ออีกตำแหน่งหนึ่ง เพราะเป็นเรื่องต่างกรรมต่างวาระ

๓.๒ ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแบ่งเป็น ๔ กรณี ดังนี้

๓.๒.๑ กรณีทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากของคู่สมรสในชื่อบุคคลอื่น คือ บัญชีเงินฝาก ในชื่อของนายพิชญกร ๗ ๒ บัญชี เป็นบัญชีเงินฝากประจำเลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๖๖-๑ ของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน บัญชีเงินฝากประจำเลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี และบัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔ ฉบับ ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ ๗ และนางสุนทรี ๗ โดยชี้แจงรวมกัน สรุปว่า

บัญชีเงินฝากดังกล่าวทั้งหมดนี้เป็นทรัพย์สินของกลุ่มสมรสที่ได้จากการเล่นการพนันตั้งแต่ประมาณปี ๒๕๓๘ แล้วสะสมไว้สำหรับครอบครัว “อุดรสถิตย์” โดยนำไปฝากไว้ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ ซึ่งเป็นน้องชายของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง และในชื่อของบุคคลอื่น เช่น เรือตรีหญิง พัชรภรณ์ ฯ ซึ่งเป็นภรรยา นายพิษณุกร ฯ นางสุนทร ฯ ซึ่งเป็นเพื่อน โดยมีเหตุผลเนื่องจากการเป็นปฏิบัติต่อการเป็นสามีภรรยา และการแบ่งสินสมรสและเกรงว่าผู้ถูกร้องจะนำไปใช้จ่ายในทางการเมือง และให้การสนับสนุนแก่กลุ่มสมาชิกของผู้ถูกร้อง รวมถึงเหตุผลส่วนตัวในครอบครัว การที่กลุ่มสมรสปกปิดทรัพย์สินเช่นนี้ ผู้ถูกร้องไม่อาจล่วงรู้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานใดที่แน่ชัดและผู้ถูกร้องไม่อาจค้นหาได้เอง หรือแม้วิญญูชนทั่วไปก็ไม่อาจจะทราบได้หากกลุ่มสมรสทำการปกปิด ประกอบกับกลุ่มสมรสถือการดำรงตนในการครองเรือนของผู้ถูกร้องเป็นสาเหตุใหญ่ในการปกปิดทรัพย์สินกับผู้ถูกร้อง จึงเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักรับฟังว่า ผู้ถูกร้องไม่ทราบแน่ชัดว่า กลุ่มสมรสมีทรัพย์สินเงินฝากดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ตั้งใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบในการที่ไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินของกลุ่มสมรส

นอกจากนี้ คำว่า “จงใจ” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นั้น ประสงค์จะเน้นว่าผู้ยื่นบัญชี ฯ ต้องรู้สำนึกที่แน่ชัดพอสมควร และจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดแจ้งหรือปราศจากข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง มิฉะนั้น ก็ไม่ควรวินิจฉัยให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกร้อง การที่ผู้ร้องให้เหตุผลเพียงว่า “ผู้ถูกร้องและกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกันมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูกันตามกฎหมาย ย่อมทราบถึงสถานะทางการเงินหรือทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งกันและกัน” นั้น ในความเป็นจริงบางกรณีผู้ถูกร้องอาจไม่รู้ก็ได้ และข้อเท็จจริงเรื่องนี้ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องและกลุ่มสมรสมีการปกปิดเงินบางส่วนซึ่งกันและกัน จึงทำให้ผู้ถูกร้องไม่รู้ชัดว่า กลุ่มสมรสมีทรัพย์สินและหนี้สินรายการใด ประกอบกับผู้ถูกร้องได้มอบให้กลุ่มสมรสเป็นผู้จัดทำบัญชี ฯ ที่จะต้องยื่นต่อผู้ร้องและเมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาให้ผู้ถูกร้องลงลายมือชื่อในบัญชี ฯ และเอกสารประกอบ ผู้ถูกร้องไม่ได้ถามถึงเงินฝากและทรัพย์สินอื่นของกลุ่มสมรส นอกเหนือจากที่ปรากฏอยู่ในบัญชี ฯ ด้วยเข้าใจและเชื่อโดยสุจริตว่า กลุ่มสมรสได้จัดทำบัญชี ฯ ครบถ้วนแล้ว ประกอบกับรายการเงินฝากดังกล่าวที่ผู้ร้องกล่าวหา ก็เป็นทรัพย์สินของกลุ่มสมรสทั้งหมด ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกัน ผู้ถูกร้องจึง “ไม่จงใจ” ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ถูกร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๓.๒.๒ กรณีทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องในชื่อบุคคลอื่น ผู้ถูกร้องชี้แจงดังนี้

๑) บัญชีเงินฝากในชื่อของนายพิษณุกร ฯ ๒ บัญชี เป็นบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ และบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ นั้น

บัญชีเงินฝากดังกล่าวเป็นของผู้ถูกร้อง เปิดบัญชีออมทรัพย์โดยใช้เช็ค ๒ ฉบับ จำนวนเงิน ๕๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้จากการเล่นการพนันที่เมืองเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ผู้ถูกร้อง ได้ขอหลักฐานจากนายพิษณุกร ฯ ไปเปิดบัญชีที่ธนาคารและทำการเบิกถอนตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม ถึง ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ รวมเป็นจำนวนเงินถอนเท่ากับจำนวนเงินฝาก ซึ่งผู้ถูกร้องเห็นว่า เมื่อได้ถอนเงินไปใช้ทั้งหมดแล้ว และไม่ทำอะไรกรรมใดๆ กับบัญชีดังกล่าวอีกเลย จึงไม่ได้เก็บรักษาสมุดบัญชีไว้ ทำให้ไม่ทราบยอดเงินที่คงเหลืออยู่ ดังนั้น เงินคงเหลือในบัญชี ณ วันยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และกรณี พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยที่คงเหลือในบัญชีเท่านั้น ซึ่งมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าทรัพย์สิน ทั้งหมด และการไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ถูกร้องได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ตั้งใจปกปิดไม่แสดงรายการทรัพย์สินดังกล่าวแต่อย่างใด

๒) บัญชีเงินฝากในชื่อของนายจิรายุ ฯ ๒ บัญชี

(๑) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ ของธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน

บัญชีเงินฝากดังกล่าวเป็นของนายจิรายุ ฯ โดยนำเช็คของผู้ถูกร้องที่ได้มาจากการเล่นการพนันที่เมืองเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท เข้าบัญชี ซึ่งผู้ถูกร้อง ได้มอบเช็คดังกล่าวให้นายจิรายุ ฯ ไปดำเนินการเรียกเก็บโดยไม่ได้กำหนดวิธีการนำเงินเข้าบัญชี ดังนั้น นายจิรายุ ฯ จะเรียกเก็บเงินอย่างไร ผู้ถูกร้องไม่ทราบ และเงินดังกล่าวได้จากการเล่นการพนันไม่ใช่ ได้มาจากการที่ผู้ถูกร้องปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุข ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจไม่แสดงรายการเงินฝากตามบัญชีดังกล่าว เพราะไม่ใช่บัญชีเงินฝากของ ผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่จะต้องแสดงไว้ในบัญชี ฯ

สำหรับรายการเงินฝากในบัญชีดังกล่าวเพียงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ถูกร้องได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ก็เพื่อให้ผู้ร้องได้ตรวจสอบถึงที่มาของรายการเงินฝาก และเป็นการแสดงว่า ผู้ถูกร้องได้ทรัพย์สินมาโดยชอบ และได้ใช้เงินไปเพื่อการพนันหมดสิ้น ภายในระยะเวลาอันสั้น จึงเป็น ความสุจริตของผู้ถูกร้อง ไม่ใช่เป็นการจงใจปกปิดรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง

(๒) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์เลขที่ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ใช่บัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องเป็นเพียงเจ้าของเงินฝากจำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งได้มาจากการเล่นการพนันที่ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ ๑๑ ถึง ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๐ โดยบริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล จำกัด ได้จ่ายเป็นเช็คขีดคร่อมธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสุขาภิบาล ๑ และได้มอบให้นายจิรายุฯ นำเช็คไปขึ้นเงินแล้วโอนชำระหนี้ให้แก่นายภาณุวัฒน์ ตั้งสกุลสถาพร และนายวิทยา เทียนทอง แล้วคืนเงินส่วนที่เหลือแก่ผู้ถูกร้องในวันเดียวกันทั้งหมด คือ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องได้เงินมาภายหลังจากการยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ และใช้เงินหมดไปก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งรายการทรัพย์สินดังกล่าว เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้แจ้งรายการทรัพย์สินเฉพาะที่มีอยู่ในวันยื่นบัญชี

สำหรับยอดเงินที่คงเหลือในบัญชีวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐ จำนวน ๒๓๕,๓๕๐ บาท เป็นเงินของนายจิรายุฯ เพราะผู้ถูกร้องและนายจิรายุฯ ได้หักบัญชีกันเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ยอดเงินคงเหลือในวันยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ จึงเป็นดอกเบี้ยที่เป็นของนายจิรายุฯ เอง ผู้ถูกร้องจึงไม่ต้องแสดงรายการทรัพย์สินนี้ไว้ในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๒

๓.๒.๓ กรณีถูกกล่าวหาว่าปกปิดทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินของตนเอง จำนวน ๓๕ แปลง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

ผู้ถูกร้องชี้แจงสรุปว่า ในปี ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องเป็นรองหัวหน้าพรรคกิจสังคม และในช่วงการเลือกตั้งเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๕ นายกิติฯ พร้อมกับนายบุญหลงฯ ซึ่งรู้จักกับผู้ถูกร้องมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ ได้ขอให้ผู้ถูกร้องสนับสนุนให้นายบุญหลงฯ เป็นผู้สมัครพรรคกิจสังคมในจังหวัดลำปาง ผู้ถูกร้องจึงขอให้นายกิติฯ จัดหาแหล่งเงินกู้ให้ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นเงินสนับสนุนการเลือกตั้งให้นายบุญหลงฯ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และสำหรับผู้ถูกร้องใช้จ่ายส่วนตัว จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีข้อตกลงว่า แม้นายบุญหลงฯ ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องก็ต้องชำระหนี้คืนภายใน ๒ เดือน นับจากวันเลือกตั้ง โดยไม่คิดดอกเบี้ยกัน

ผู้ถูกร้องทราบในภายหลังว่า เงินจำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายกิติฯ โอนให้นายบุญหลงฯ นั้น นายกิติฯ ยืมจากนายสุรัช รุ่งโรจน์ลักษณ์ ซึ่งนายสุรัชฯ ให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย

โดยแบ่งการส่งมอบเงินเป็น ๒ จำนวน จำนวนแรก ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุรวัช ๑ โอนเข้าบัญชี นางสาวกนกพร (สุริษา) สัตยสมบุรณ์ ซึ่งเป็นเลขานุการส่วนตัวของนายบุญหลง ๑ จำนวนที่สอง ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุรวัช ๑ ได้ขอให้นางดารณี ไชยพาณิชย์พันธ์ุ เจ้าของร้านอุปกรณ์การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำธุรกิจกับนายสุรวัช ๑ มานาน ช่วยออกเงินทดรองให้ก่อน โดยโอนเข้าบัญชี นางสาวกนกพร ๑ รวมเป็นเงินโอน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนเงินที่เหลืออีก ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุรวัช ๑ แจงให้นายกิติ ๑ ไปรับเงินได้ที่นางดารณี ๑ ซึ่งต่อมาก่อนวันเลือกตั้งประมาณ ๑ - ๒ วัน นายบุญหลง ๑ ได้มอบให้นายนร ธาคำฟู ซึ่งเป็นบุตรชายไปรับเงินสดจากนางดารณี ๑ สำหรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายกิติ ๑ มอบให้ผู้ถูกร้อง นั้น เป็นการมอบให้ภายหลังการเลือกตั้งแล้ว

ต่อมาแม้ว่านายบุญหลง ๑ ไม่ได้รับเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องก็ต้องชำระหนี้แก่นายกิติ ๑ แต่ผู้ถูกร้องไม่มีเงินสดเพียงพอที่จะชำระหนี้ นายกิติ ๑ จึงเสนอให้ผู้ถูกร้องโอนที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง ที่ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย ให้ ซึ่งที่ดินดังกล่าวมีมูลค่าราคาตลาดประมาณ ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องจึงทำหนังสือมอบอำนาจให้นายกิติ ๑ ไปดำเนินการจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองโดยมีข้อตกลงให้นายกิติ ๑ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม และค่าภาษีเองทั้งหมด และนายกิติ ๑ ได้ไปทำการจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องทำนิติกรรมอำพรางเพราะเกรงว่าจะถูกบังคับคดี ในการถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติ นั้น ผู้ถูกร้องได้โอนสิทธิครอบครองที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง ให้แก่นายกิติ ๑ ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ก่อนที่ผู้ร้องจะแจ้งข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องร้ายวยผิดปกติในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จึงเป็นการกล่าวหาผู้ถูกร้องหลังจากโอนที่ดินชดใช้หนี้ไปแล้วถึง ๑๑ เดือน ซึ่งในขณะนั้น ผู้ถูกร้องไม่อาจจะคาดหมายได้ว่า จะมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องร้ายวยผิดปกติ การกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงกระทำเพื่อต้องการให้ผู้ถูกร้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริง ผู้ร้องไม่ได้ไต่สวนค้นหาหลักฐานเพื่อได้ข้อเท็จจริงเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกร้อง

การที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า “การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดนำเชื่อว่าในขณะที่ซื้อทรัพย์สิน มีเงินสดซื้อทรัพย์สินได้ในราคา ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยไม่ได้กู้ยืมเงินจากผู้ใดหรือจากแหล่งเงินกู้ใด นำเชื่อว่า ขณะนั้นบุคคลดังกล่าวจะมีเงินสดมากกว่า ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิจารณาประกอบ จำนวนเงินฝากธนาคารในชื่อของนายพิษณุกร ๑ ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยก สะพานกรุงธน ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ จำนวน ๘,๕๗๓,๕๕๗.๗๐ บาท นั้น” ผู้ถูกร้องขอชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องได้ทยอยซื้อที่ดินมา ไม่ได้ใช้เงินซื้อในครั้งเดียวจำนวน ๑๓ ล้านบาท เพียงแต่นำมาจดทะเบียนโอนตามหลักฐานทางราชการในวันที่ ๒๐, ๒๓, ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๕ และ

๔ ตุลาคม ๒๕๓๕ และผู้ถูกร้องเองก็ไม่ว่าคู่สมรสมีทรัพย์สินคือเงินฝากในชื่อของนายพิชณกร ฯ ตามบัญชีเงินฝากดังกล่าว ด้วยเหตุการณ์เป็นปฏิปักษ์ระหว่างสามีภรรยาต่อกัน การที่ผู้ร้องอ้างว่าน่าจะมีเงินจำนวนถึง ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นเพียงข้อสันนิษฐานฝ่ายเดียวปราศจากเหตุผลที่ชัดเจน และไม่มีการสอบสวนพยานว่าผู้ถูกร้องมีเงินจริงหรือไม่ จึงไม่แน่ชัดว่าผู้ถูกร้องมีเงินจำนวนเท่าใด ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักน่ารับฟัง เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ

เมื่อที่ดินจำนวน ๓๕ แปลงดังกล่าว ไม่ได้เป็นของผู้ถูกร้องในขณะที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่จะต้องแสดงรายการที่ดินดังกล่าวในบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องที่ยื่นต่อผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ตั้งใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

๓.๒.๔ กรณีถูกกล่าวหาว่าแสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้เล่นการพนันที่เมืองเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม ถึง ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แล้วเล่นการพนันเสีย ทำให้มีหนี้ต้องชำระแก่พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ เจ้าของบริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล จำกัด จำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องได้บอกให้ คู่สมรสช่วยหาแหล่งเงินกู้เพื่อชำระหนี้ คู่สมรสได้ให้ผู้ถูกร้องลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจและ หนังสือยินยอมให้ทำนิติกรรม โดยบอกผู้ถูกร้องว่าจะนำไปใช้ประกอบเป็นหลักฐานในการกู้ยืม ต่อมา คู่สมรสได้แสดงหลักฐานใบรับฝากโอนเงินไปชำระหนี้ให้พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ และหลักฐานสัญญา กู้ยืมเงิน ๒ ฉบับ จากนายระวี ฯ ๑ ฉบับ และนายไพจิตร ฯ ๑ ฉบับ ฉบับละ ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอ้างว่าได้นำเงินส่วนตัวของคู่สมรสอีก ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ชำระหนี้ให้ด้วย ผู้ถูกร้องจึงเชื่อว่า มีการกู้ยืมเงินจริง ต่อมาผู้ถูกร้องไปเล่นการพนันที่มาเก่า ระหว่าง วันที่ ๒ ถึง ๕ มกราคม ๒๕๔๑ ได้เงินจำนวน ๓๐,๘๖๐,๐๐๐ บาท จึงชำระหนี้ดังกล่าว ดังนั้น เมื่อคู่สมรสจัดทำบัญชี ฯ ๓ ครั้งแรก ว่า มีหนี้เงินกู้ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และบัญชี ฯ ครั้งต่อจากนั้นโดยไม่ได้แสดงหนี้เงินกู้จำนวนนี้เนื่องจากชำระหนี้ไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงเชื่อโดยสนิทใจและ ได้ลงลายมือชื่อในบัญชี ฯ ที่คู่สมรสจัดทำให้ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้อง

การแสดงหนี้เงินกู้จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ได้มีมูลเหตุมาจากการแสดง หนี้สินเป็นเท็จ เพื่อไปลดยอดทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติเมื่อเปรียบเทียบกับบัญชี ฯ ที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ป. ก่อนที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องไม่ได้ปกปิดที่ดิน ๓๕ แปลง และไม่ได้ทำ นิติกรรมอำพรางไปไว้ในชื่อบุคคลอื่น แต่เป็นทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องได้มาโดยชอบ

ผู้ถูกร้องมิได้ชักย้ายทรัพย์สิน หรือแสดงรายการทรัพย์สินด้วยเจตนาทุจริตแต่อย่างใด ผู้ร้องไม่อธิบายให้ชัดแจ้งว่า ผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมอำพรางอย่างไร โดยใช้คำว่า “นำเชื่อว่าเป็นพฤติกรรมอำพราง ชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงิน และไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นการกระทำของนางสุรกัญญา ฯ (คู่สมรสผู้ถูกร้อง) แต่เพียงผู้เดียว” คำว่า “นำเชื่อ” ของผู้ร้องมิให้ความชัดแจ้งว่า นำเชื่ออย่างไร นำเชื่อเพราะต้องการชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินเกี่ยวเนื่องกับการแจ้งรายการเงินกู้ อย่างไรก็ตามหากผู้ร้องพิจารณาอย่างเป็นธรรมแก่ผู้ถูกร้องจะเห็นได้ว่า การที่ผู้ถูกร้องต้องชำระหนี้เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จะเป็นการชักย้ายถ่ายเททรัพย์สินได้อย่างไร ผู้ร้องก็มิได้อธิบายให้ชัดแจ้ง เสมือนหนึ่งเป็นการกล่าวหาอย่างลอยๆ เหมือนดังเช่นการเหมาสรุปความ ดังกรณีเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดินจำนวน ๓๕ แปลง การกล่าวหาของผู้ร้องว่า “นำเชื่อว่าเป็น” และ “ไม่น่าเชื่อว่าเป็น” จึงรับฟังที่นำมาเป็นโทษแก่ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ต้องเสียแห่งประโยชน์ไม่ได้

ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึง “ไม่จงใจ” ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ในรายการเงินกู้ตามสัญญาเงินกู้ ๒ ฉบับดังกล่าว สำหรับเหตุผลการปกปิดและแจ้งเท็จของคู่สมรสต่อผู้ถูกร้อง คู่สมรสได้แสดงเหตุได้ว่าการครองตนของผู้ถูกร้องเป็นปฏิบัติต่อการเป็นสามีภรรยา และในการใช้จ่ายเงินทางการเมืองของผู้ถูกร้อง หากไม่แสดงหลักฐานการกู้ยืมเงินเกรงว่าผู้ถูกร้องจะสงสยที่มาของเงินซึ่งอาจทำให้ผู้ถูกร้องไม่คืนเงินกู้และคู่สมรสก็จะไม่ได้เงินคืน

๔. ศาลรัฐธรรมนูญออกนั้งพิจารณาเพื่อรับฟังคำชี้แจงของคู่กรณีและคำเบิกความของพยาน ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ วันที่ ๑๒ และ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ วันที่ ๒ และ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ วันที่ ๖ และ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และรับฟังคำแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาของคู่กรณีในวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยคู่กรณีได้ยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีเป็นหนังสือในวันเดียวกันด้วย ระหว่างการออกนั้งพิจารณา ผู้ร้องอ้างส่งพยานเอกสาร ๑๑ อันดับศาลหมาย จ. ๑ ถึง จ. ๑๑ และผู้ถูกร้องอ้างส่งพยานเอกสาร ๑๓๖ อันดับศาลหมาย ล. ๑ ถึง ล. ๑๓๖

๕. ผู้แทนผู้ร้อง (นายก้านรงค์ จันทิก) ชี้แจงและเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้ความสรุปเช่นเดียวกับคำร้อง และได้เบิกความกรณีที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งข้อกฎหมายว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๕.๑ กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจในการโต้สวนเรื่องนี้ เพราะในขณะที่ยื่นคำร้องผู้ถูกร้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีการวินิจฉัยหลายคดีแล้วว่า กรณีเช่นนี้อยู่ในอำนาจที่จะดำเนินการและบังคับตามมาตรา ๒๕๕ ได้

๕.๒ กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การดำเนินการของผู้ร้องเป็นกระบวนการซ้ำซ้อนในเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ร้องเคยตรวจสอบและประกาศรับรองความถูกต้องและมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ๗ ครั้ง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ร้องขอชี้แจงว่า กรณีของการเปรียบเทียบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งผู้ร้องได้ตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องและที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๕๑ ง วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน ๗ ครั้ง คือ ในการยื่นครั้งที่ ๒ ซึ่งเป็นการยื่นกรณีที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยยื่นเป็นบัญชีเดียว เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และเป็นตัวเลขเดียวกันยอดทรัพย์สินและหนี้สินใน ๒ ตำแหน่งดังกล่าว จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลง และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ไม่ได้ยอมรับถึงความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน และไม่ได้ประกาศ ๗ ครั้ง ตามที่ผู้ถูกร้องอ้าง

๕.๓ กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ใช่บังคับกับคู่สมรส การไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส เพราะคู่สมรสปกปิดไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ ไม่ใช่เป็นการกระทำผิดของผู้ถูกร้อง จึงจะนำเหตุการณ์ของคู่สมรสมาลงโทษผู้ถูกร้องตามมาตรา ๒๕๕ ไม่ได้ นั้น ผู้ร้องเห็นว่า มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า ผู้ยื่นบัญชี ๗ คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในที่นี้คือ ผู้ถูกร้อง ส่วนคู่สมรสผู้ถูกร้องนั้นไม่อยู่ในตำแหน่งที่จะต้องยื่นบัญชี ๗ หลักเกณฑ์ในการยื่นบัญชี ๗ ตามรัฐธรรมนูญก็ดี หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๗ ก็ดี กำหนดให้บุคคลผู้ยื่นมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง ของคู่สมรสและของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เป็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองที่จะต้องเป็นผู้ยื่นทั้งหมด และเมื่อผู้ยื่นได้รับรองความถูกต้องและมีอยู่จริงของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมด รวมทั้งของตนเองและของคู่สมรสด้วย พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ในเอกสารทุกแผ่น จึงไม่ใช่เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องจะอ้างว่า เป็นเรื่องของคู่สมรสที่ได้กระทำโดยผู้ถูกร้องไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะหน้าที่ในการยื่นนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

๕.๔ ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การสอบสวนขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะผู้ร้องนำข้อเท็จจริงจากการไต่สวนกรณีร้ายแรงผิดปกติประกอบการพิจารณา ถือว่าไม่มีการสอบสวนผู้ถูกร้องในข้อหาว่าจงใจยื่นบัญชี ๗ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และผู้ถูกร้องยังไม่ได้ชี้แจงและแก้ข้อกล่าวหาตามสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามสิทธิมนุษยชน นั้น ผู้ร้องเห็นว่า หน้าที่ของ

การตรวจสอบความถูกต้องและมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ยื่น ซึ่งเมื่อยื่นมาแล้ว จะต้องรับรองความถูกต้องและมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน และรัฐธรรมนูญให้ผู้ร้องเป็นผู้ตรวจสอบ โดยไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ว่าจะต้องดำเนินการตรวจสอบอย่างไร ส่วนบทบัญญัติหมวดที่ ๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ในการไต่สวนนั้น เป็นเรื่องของการไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติ กรณีทุจริต ต่อหน้าที่ กรณีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่วนกรณีนี้เป็นการตรวจสอบความถูกต้องและมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ร้องสามารถจะดำเนินการได้ หรือมอบให้คณะทำงานดำเนินการก็ได้ ซึ่งกรณีนี้ ผู้ร้องได้มอบให้อนุกรรมการไต่สวนเรื่องร่ำรวยผิดปกติของผู้ถูกร้อง ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินด้วย และอนุกรรมการชุดนั้นเองก็ได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงในประเด็นของการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกร้อง ก็ได้ชี้แจงในประเด็นของการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวตามรายละเอียดคำชี้แจงคำแก้ข้อกล่าวหา ของผู้ถูกร้องเอง ซึ่งอยู่ในสำนวนทั้งหมดแล้ว ฉะนั้น จึงเป็นการดำเนินการโดยครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประการ และถูกต้อง

๕.๕ กรณีที่อ้างว่าผู้สอบสวน คือ นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม มีอคติกับผู้ถูกร้อง เพราะผู้ถูกร้องเป็นผู้ปลดนายวิรัตน์ ฯ ออกจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ นั้น ผู้ร้องชี้แจงว่า นายวิรัตน์ ฯ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การออกจากตำแหน่งนั้น เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่เปลี่ยนแปลงคณะกรรมการใหม่ทั้งหมด เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๓๘ และมีกรรมการที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งกลับเข้าไปจำนวน ๘ คน ซึ่งไม่ใช่เฉพาะนายวิรัตน์ ฯ เพียงคนเดียว

ในกรณีที่ผู้ร้อง ได้แต่งตั้งให้นายวิรัตน์ ฯ เป็นประธานอนุกรรมการไต่สวนผู้ถูกร้องในเรื่องร่ำรวยผิดปกติ ก็ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ ผู้ถูกร้องไม่ได้ใช้สิทธิคัดค้านแต่อย่างใด นอกจากนี้ นายวิรัตน์ ฯ ก็ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองใดๆ กับผู้ถูกร้อง และผู้ร้องได้ส่งคำชี้แจงของนายวิรัตน์ ฯ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๖. ผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ความสรุปเช่นเดียวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๗. ผู้ถูกร้องได้นำพยานมาเบิกความต่อศาลรวม ๑๓ ปาก โดยเบิกความในกรณีต่างๆ ดังนี้

๗.๑ กรณีทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากของผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรส ในชื่อบุคคลอื่น มีพยานเบิกความ ๖ ปาก ดังนี้

๗.๑.๑ นายประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ เบิกความสรุปว่า พยานเป็นผู้ซื้อรถยนต์ โตโยต้า แลนด์ครุยเซอร์ จากผู้ถูกร้อง และชำระเงินจำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ด้วยการเขียนเช็ค ส่งจ่ายนายจิรายุ ฯ โดยผู้ถูกร้องโทรศัพท์ไปถามเลขบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา กามวงศ์วาน เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๗ จากนายจิรายุ ฯ

๗.๑.๒ นางสาวกมลกานต์ ชาญศิลป์ เบิกความยืนยันว่า เคยโอนเงินที่นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร เป็นหนี้ค้ำมาแข่งกับนายจิรายุ ๑ ให้นายจิรายุ ๑ ที่บัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขางามวงศ์วาน เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗

๗.๑.๓ นางสาวสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ เบิกความรับว่า บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในชื่อนางสุนทรี ๑ จำนวน ๒ ฉบับ เป็นทรัพย์สินของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง โดยได้ขอใช้ชื่อนางสุนทรี ๑ ในการซื้อเพราะอ้างว่าต้องการปกปิดไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบถึงเงินจำนวนนี้เนื่องจากผู้ถูกร้องไปเลี้ยงดูหญิงอื่นและมีบุตรด้วยกัน

๗.๑.๔ นายพันธ์ศักดิ์ วิโรจน์เวชภัณฑ์ เบิกความสรุปว่า รู้จักและสนิทสนมกับผู้ถูกร้องและกลุ่มสมรสผู้ถูกร้องมานานพอสมควร กลุ่มสมรสผู้ถูกร้องเคยเล่าให้ฟังเรื่องผู้ถูกร้องมีหญิงอื่นเป็นภรรยา จึงคิดจะปกปิดทรัพย์สินไว้โดยไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ โดยนำเงินไปซื้อบัตรเงินฝากไว้ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรารัตน์ ๑ และนางสุนทรี ๑ นอกจากนี้ได้เบิกความกรณีสัญญา ๒ ฉบับ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ด้วย ว่าได้ลงนามเป็นพยานและผู้ค้ำประกัน แต่ไม่ทราบว่านายระวี ๑ และนายไพจิตร ๑ ซึ่งเป็นผู้ให้กู้ได้ลงนามในสัญญาทั้งสองฉบับจริงหรือไม่

๗.๑.๕ นายพิษณุกร อุดรสถิตย์ ซึ่งเป็นน้องชายของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง เบิกความสรุปว่า การที่ผู้ถูกร้องขอใช้ชื่อนายพิษณุกร ๑ เปิดบัญชีเงินฝากต่าง ๆ ก็เพราะผู้ถูกร้องเชื่อว่าจะทำให้ผู้ถูกร้องเล่นการพนันได้ และต้องการปิดบังไม่ให้ผู้อื่นทราบว่าผู้ถูกร้องเล่นการพนันและมีเงินได้มาจากการเล่นการพนัน สำหรับในส่วนของเงินฝากที่เป็นของกลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง ที่อยู่ในชื่อนายพิษณุกร ๑ นั้น เงินส่วนใหญ่เป็นเงินที่กลุ่มสมรสผู้ถูกร้องได้จากการเล่นพนันกับผู้ถูกร้องแล้วแอบเก็บสะสมไว้เนื่องจากทราบว่า ผู้ถูกร้องไปมีหญิงอื่นและมีบุตรด้วยกัน และเงินที่แอบเก็บไว้นี้ ผู้ถูกร้องไม่ทราบแต่อย่างใด

๗.๑.๖ นางสาวสุรภัญญา สุขชนะ กลุ่มสมรสผู้ถูกร้อง เบิกความสรุปว่า เหตุที่ต้องปกปิดทรัพย์สินกับผู้ถูกร้อง เพราะทราบว่าผู้ถูกร้องไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นมากกว่าหนึ่งคนและมีบุตรกับหญิงอื่นหนึ่งคน ทำให้ตนเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตครอบครัว จึงเริ่มเก็บสะสมเงินฝากไว้ในชื่อนายพิษณุกร ๑ เรือตรีหญิง พัชรารัตน์ ๑ และนางสุนทรี ๑ นอกจากนี้ได้เบิกความกรณีที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องแสดงหนี้สินอันเป็นเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ว่า เหตุที่ทำสัญญา ๒ ฉบับ รวมจำนวนเงิน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็เพราะผู้ถูกร้องให้ตนหาแหล่งเงินกู้เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่ พันตำรวจโท ปกรณ์ ๑ ตนจึงนำเงินส่วนตัวที่เก็บสะสมไว้โดยผู้ถูกร้องไม่ทราบ ไปชำระหนี้ให้แทน แล้วทำสัญญากู้เงินโดยใช้ชื่อนายระวี ๑ กับนายไพจิตร ๑ เป็นผู้ให้กู้ เพื่อที่จะได้รับชำระหนี้คืนจากผู้ถูกร้อง

๗.๒ กรณีปกปิดที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง ของผู้ถูกร้อง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของนายกิติ ชาติบัญชากร มีพยานเบิกความ ๗ ปาก คือ นายกิติ ชาติบัญชากร นายนทร ถาคำฟู นายบุญหลง ถาคำฟู ร้อยตำรวจตรี คัมภีร์ สันประเทภ นายชาติชาย อัทภูมิ นางสาวกนกพร (สุริษา) สัตยสมบุรณ์ และนายสุรัช รุ่งโรจน์อักษร พร้อมทั้งยื่นคำให้การเป็นหนังสือของบุคคลรวม ๕ ปาก คือ นางช่อทิพย์ (สวิตตา) รัตนสุรีย์ หรือศิลาน้อย นางสาวอรณี เหล่าพาณิชย์กร นายพีระพัฒน์ (ธรากร) สุขศรี นายณรงค์ศักดิ์ ตั้งตระกูล และนางดารณี ไชยพาณิชย์พันธ์ ซึ่งพยานเหล่านี้เบิกความและให้การเป็นหนังสือสรุปได้ว่า

ผู้ถูกร้องยืมเงินจากนายกิติ ฯ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จริง โดยนายกิติ ฯ ได้ไปยืมเงินจากนายสุรัช ฯ ด้วยอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ นายสุรัช ฯ ได้ให้นางช่อทิพย์ ฯ นางสาวอรณี ฯ และนายพีระพัฒน์ ฯ เป็นผู้นำเงินไปเข้าบัญชีของนางสาวกนกพร ฯ ๓ ครั้ง จำนวน ๔,๕๕๘,๕๘๐ บาท ๑,๕๕๘,๕๘๐ บาท และ ๑,๕๕๘,๕๘๐ บาท โดยนางสาวกนกพร ฯ ให้การว่ารู้จักกับนายบุญหลง ฯ และนายบุญหลง ฯ ขอใช้บัญชีเงินที่ผ่านเงินดังกล่าว ส่วนนายนทร ฯ ก็เป็นผู้ไปรับเงินสดจากนางดารณี ฯ ซึ่งนายสุรัช ฯ ยืมต่อจากนางดารณี ฯ อีกทอดหนึ่ง จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำไปให้นายบุญหลง ฯ จึงเป็นการยืนยันว่า นายบุญหลง ฯ ได้รับเงินไปจริงประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ส่วนนายณรงค์ศักดิ์ ฯ ได้ให้การเป็นหนังสือยืนยันว่าเป็นผู้เช่าที่ดินในเขตตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๐๐ ไร่ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๒ โดยเช่ากับนายกิติ ฯ เจ้าของสิทธิครอบครองผ่านทางนายชาติชาย อัทภูมิ แต่ก่อนที่จะทำสัญญาตนไม่ทราบว่าเป็นที่ดินของนายกิติ ฯ แต่ได้ทราบเมื่อทำสัญญาแล้ว โดยนายชาติชาย ฯ แจ้งให้ทราบ

นอกจากนี้ ร้อยตำรวจตรี คัมภีร์ ฯ เบิกความว่า เคยเป็นตำรวจติดตามผู้ถูกร้อง และได้รับมอบหมายให้ดูแลที่ดิน ๓๕ แปลงนี้ จนปี ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องแจ้งว่า โอนให้คนอื่นแล้ว จึงไม่ได้ไปดูแลอีกเลย ส่วนนายชาติชาย ฯ เบิกความว่า เป็นหลานเขยของนายกิติ ฯ และได้รับมอบหมายให้ดูแลที่ดิน ๓๕ แปลง ที่นายกิติ ฯ รับโอนมาจากผู้ถูกร้อง โดยการสลักด้านหลังของ น.ส. ๓ ก และนายชาติชาย ฯ ก็นำที่ดินออกให้เช่าและดูแลผลประโยชน์ให้นายกิติ ฯ

๗.๓ กรณีแสดงรายการหนี้สินอันเป็นเท็จจำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีพยานเบิกความ ๓ คน คือ นายพันธ์ศักดิ์ ฯ นายพิษณุกร ฯ และคู่สมรสผู้ถูกร้อง ปราบฎตามสรุปคำเบิกความ ข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๕ และ ๗.๑.๖

๘. ผู้ร้องแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาและเป็นหนังสือได้ความสรุปเช่นเดียวกับคำร้องและการเบิกความ

๕. ผู้ถูกร้องแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาและเป็นหนังสือได้ความสรุปเช่นเดียวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการเบิกความ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำเบิกความและคำแถลงการณ์ ตลอดจนเอกสารประกอบของผู้ร้องและผู้ถูกร้องแล้ว เห็นว่า มีประเด็นเบื้องต้นที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจเสนอคำร้องของผู้ร้อง สมควรวินิจฉัยก่อนดังนี้

๑. ประเด็นว่าผู้ถูกร้องอยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่เป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ดังนั้น มาตรา ๒๕๔ และมาตรา ๒๕๕ จึงใช้บังคับกับผู้ถูกร้องไม่ได้ ทั้งในเรื่องขององค์ประกอบความผิดและบทลงโทษ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ สรุปว่า รัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตั้งแต่มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๖ คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ต้องแปลความเป็นอย่างเดียวกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการให้ผู้ร้อง (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การให้ความหมายของถ้อยคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ เห็นได้ชัดว่าบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แม้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือตายก่อนยื่นบัญชี ฯ หลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชี ฯ ที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ดังนั้น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ย่อมหมายความรวมถึง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองด้วย เพื่อให้มาตรา ๒๕๕ มีผลใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกคนอย่างเท่าเทียมกันสอดคล้อง

กับเจตนาของรัฐธรรมนูญเรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้วินิจฉัยไว้ตามคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ สรุปว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๑ (๑) ถึง (๖) มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในขณะที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เพราะการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ อยู่ในหมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญนี้จึงต้องแสดงบัญชี ฯ ตั้งแต่เข้ารับตำแหน่ง ซึ่งบัญชี ฯ นั้นจะถูกนำไปเป็นฐานของการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้น ทั้งในขณะดำรงตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองว่า มีการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินอย่างผิดปกติอันนำไปสู่การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ หรือการทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่

ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในขณะที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และผู้ร้องมีอำนาจพิจารณาและร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕

๒. ประเด็นว่า การตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกร้องโดยผู้ร้อง เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๕๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้ถูกร้องอ้างว่า การตรวจสอบทรัพย์สินโดยผู้ร้องเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในเรื่องเดียวกัน ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ เพราะผู้ร้องได้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและประกาศรับรองความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาไปแล้ว การที่ผู้ร้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ โดยทำการสอบสวนบัญชีทรัพย์สินที่ได้ประกาศรับรองไปแล้ว จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำและเกินกำหนดเวลาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด นอกจากนี้ผู้ร้องยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนกล่าวหาผู้ถูกร้องว่าร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งไม่ใช่กรณีกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ แต่กลับนำรายงานสรุปสำนวนการไต่สวนดังกล่าวมาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ อันเป็นการไม่ถูกต้อง อีกทั้ง ประธานอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง คือ นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม ก็มีเหตุโกรธเคืองผู้ถูกร้องมาก่อน โดยเมื่อครั้งผู้ถูกร้องเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กำกับดูแลการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งปลดนายวิรัตน์ ฯ ออกจากกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การดำเนินการตรวจสอบของผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๔ และมาตรา ๒๕๕ เป็นการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์คนละกรณีกัน โดยการดำเนินการตามมาตรา ๒๕๓ เพื่อให้ทราบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชี ฯ ที่ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ยื่นต่อผู้ร้อง ส่วนการดำเนินการตามมาตรา ๒๕๔ เพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินว่ามีการเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ หากมีก็จะนำไปสู่การดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดิน และการดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ เป็นการดำเนินการเพื่อตรวจพบถึงความจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ หรือจงใจยื่นบัญชี ฯ

ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หากตรวจพบก็จะต้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด มีผลให้ผู้ที่ยื่นนั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี ดังนั้น เมื่อการดำเนินการของผู้ร้องตามมาตรา ๒๕๓ มาตรา ๒๕๔ และมาตรา ๒๕๕ เป็นการดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์คนละกรณีกัน จึงไม่อาจเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างได้

สำหรับที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การที่ผู้ร้องนำรายงานสรุปสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนกล่าวหาผู้ถูกร้องว่าร้ายยศผิดปกติมาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เป็นการไม่ถูกต้องเพราะไม่ได้มีการไต่สวนกรณีกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา ๓๔ บัญญัติถึงกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายนี้กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยไม่ได้กำหนดขั้นตอนว่า จะต้องมีการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าวตามหมวด ๔ ดังนั้น การดำเนินการของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๓๔ จึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามวิธีการในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ หมวด ๔ แม้ผู้ร้องจะนำเอารายงานสรุปสำนวนการไต่สวนกรณีร้ายยศผิดปกติซึ่งดำเนินการไต่สวนตามวิธีการในหมวด ๔ มาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ก็เป็นเพียงนำมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาวินิจฉัยเท่านั้น อีกทั้ง ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในการพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ร้องได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจง และผู้ถูกร้องก็ได้ใช้สิทธิในการชี้แจงมาโดยตลอด การกระทำของผู้ร้องไม่ได้เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายแต่อย่างใด

ในส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เคยมีเหตุโกรธเคืองกับนายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม กรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ประธานอนุกรรมการไต่สวนกรณีผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าร้ายยศผิดปกตินั้น ผู้ถูกร้องยอมใช้สิทธิคัดค้านอนุกรรมการไต่สวนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๔๖ (๓) เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้คัดค้านไว้ ก็ไม่เป็นเหตุที่ผู้ถูกร้องจะยกขึ้นกล่าวอ้างอีก

๓. ประเด็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ บังคับใช้แก่ผู้ใดบ้าง ผู้ถูกร้องอ้างว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับเฉพาะแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น ไม่ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย และคำว่า “จงใจ” ตามมาตรา ๒๕๕ ใช้กับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงไม่ต้องรับผิดชอบจากการกระทำจงใจของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่รู้และไม่จงใจด้วย และการจงใจปกปิดของคู่สมรสก็เป็นเหตุเฉพาะตัว ไม่ใช่เหตุลักษณะคดี จึงไม่อาจนำการจงใจของคู่สมรสหรือบุตรมาลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๖ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งใช้บังคับกับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่มาตรา ๒๕๑ บัญญัติไว้ หมายความว่า ผู้ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ คือ ตัวผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่รายละเอียดของบัญชีที่ต้องยื่นนั้น จะต้องประกอบไปด้วยการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตลอดจนของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย การแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้นเป็นหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบังคับให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ต้องยื่นแสดง ดังนั้นคำว่า “จงใจ” ไม่ยื่นบัญชี ฯ หรือ “จงใจ” ยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๒๕๕ จึงหมายถึง “ความจงใจ” ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น

ตามที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าตนไม่ต้องรับผิดชอบจากการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และเป็นเหตุเฉพาะตัวของคู่สมรส ไม่ใช่เหตุในลักษณะคดีจึงนำความจงใจปกปิดของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมาลงโทษผู้ถูกร้องไม่ได้ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้องทั้ง ๘ ครั้ง เป็นการยื่นบัญชี ฯ โดยผู้ถูกร้องอันเนื่องมาจากผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่น เมื่อผู้ถูกร้องได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชี ฯ และสำเนาหลักฐานประกอบทุกหน้า ย่อมเป็นการยืนยันว่าผู้ถูกร้องรับรองความถูกต้องทั้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่ปรากฏในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องดังกล่าว ผู้ถูกร้องไม่อาจปฏิเสธบัญชี ฯ ที่ตนลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องว่า ตนไม่ต้องถูกผูกพันกับความจงใจปกปิดทรัพย์สินของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้ และการอ้างเหตุเฉพาะตัวและเหตุลักษณะคดี ไม่อาจนำมาใช้ในความผิดกรณีจงใจ

ยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นี้ได้ เพราะผู้ที่จะถูกวินิจฉัยว่า จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๒๕๕ นี้ ในแต่ละกรณีจะมีเพียงคนเดียว คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ เท่านั้น

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) มีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยต้องยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง รวม ๘ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งผู้ร้องได้ตรวจบัญชี ฯ ดังกล่าวแล้วพบว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและผู้ร้องมีคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ รวม ๓ กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง การไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝาก) ของตนเองและ/หรือคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

กรณีที่สอง การไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (ที่ดิน) ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

กรณีที่สาม การแสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีที่หนึ่ง การไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝาก) ของตนเองและ/หรือคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

พิจารณาคำร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วมีกรณีต้องพิจารณา ดังนี้

๑. การไม่แสดงรายการทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารของตนเอง

๑.๑ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ จำนวน ๒ บัญชี ในการยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี คือ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗ และ บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ ซึ่งเปิดเพื่อใช้เช็คโดยใช้คู่กับบัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๗

ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดบัญชีเงินฝากทั้งสองซึ่งอยู่ในชื่อนายพิษณุกร ฯ โดยผู้ถูกร้องรับว่า เป็นบัญชีเงินฝากของตน ซึ่งเปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๑ โดยเปิดบัญชีออมทรัพย์ด้วยเช็ค จำนวน ๒ ฉบับ จำนวนเงิน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ที่ได้จากการเล่นการพนัน โดยขอหลักฐานที่ใช้ในการเปิดบัญชีจากนายพิษณุกร ฯ แล้วเปิดบัญชีในชื่อนายพิษณุกร ฯ ทั้ง ๒ บัญชี โดยนายพิษณุกร ฯ ยินยอม และผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงนามเบิกถอนเงินและลงชื่อส่งจ่ายเช็คมาโดยตลอด

ผู้ถูกร้อง และนายพิษณุกร ฯ ต่างก็เบิกความยอมรับว่า บัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีนี้เป็นของผู้ถูกร้อง แต่ผู้ถูกร้องอ้างว่าหลังจากเปิดบัญชีก็ทำการเบิกถอนระหว่างวันที่ ๕ มกราคม ถึง ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ รวมเป็นเงินถอนเท่ากับจำนวนเงินฝาก และไม่ได้ทำธุรกรรมใดๆ กับบัญชีดังกล่าวอีกเลยทำให้ไม่ทราบยอดเงินคงเหลือซึ่งมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย และการไม่แสดงบัญชีเงินฝากนี้ไม่ได้ทำให้ผู้ถูกร้องได้หรือเสียประโยชน์

พิจารณาแล้ว เห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องยอมรับว่า เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีนี้ และยอมรับด้วยว่าได้ขอใช้หลักฐานชื่อนายพิษณุกร ฯ และลงลายมือชื่อนายพิษณุกร ฯ เป็นผู้ขอเปิดบัญชีทั้งสองนี้ โดยนายพิษณุกร ฯ ยินยอม อีกทั้งผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงลายมือชื่อเบิกถอนและส่งจ่ายเช็คด้วยตนเองในชื่อนายพิษณุกร ฯ ด้วย เป็นการแสดงว่า ผู้ถูกร้องรู้ยู่่าตนมีทรัพย์สินเป็นบัญชีเงินฝากดังกล่าว แต่จงใจที่จะไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าตนมีเงินส่วนนี้ ดังนั้น การไม่แสดงรายการทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องทั้ง ๓ ครั้ง จึงเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว

๑.๒ บัญชีเงินฝากในชื่อนายจิรายุ ฯ จำนวน ๒ บัญชี คือ

(๑) บัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาแกมวงศ์วาน บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๓๑๕-๒-๖๒๕๔๕-๗ ในการยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ผู้ร้องอ้างว่า บัญชีดังกล่าวเปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยเช็คของผู้ถูกร้องจำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท ที่ได้จากการเล่นการพนัน ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ชี้แจงว่าบัญชีเงินฝากนั้นเป็นของนายจิรายุ ฯ แต่การที่นายจิรายุ ฯ นำเช็คที่ผู้ถูกร้องเล่นการพนันได้ไปดำเนินการเรียกเก็บโดยเข้าบัญชีของนายจิรายุ ฯ นั้น ผู้ถูกร้องไม่ทราบ ประกอบกับเงินดังกล่าวไม่ใช่เป็นการได้มาจากการที่ผู้ถูกร้องปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่ต้องแสดงรายการบัญชีซึ่งเป็นของนายจิรายุ ฯ ไว้ในบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องที่ยื่นต่อผู้ร้อง นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องได้นำนางสาวกมลกานต์ ฯ มาเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าได้เคยโอนเงินค่าม้าแข่งให้นายจิรายุ ฯ เข้าในบัญชีนี้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๑๖ กุมภาพันธ์ ๕ มีนาคม และ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ อันเป็นการแสดงว่า บัญชีนี้เป็นบัญชีของนายจิรายุ ฯ

พิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ชื่อบัญชีจะเป็นชื่อของนายจิรายุ ฯ แต่ผู้ถูกร้องและนายจิรายุ ฯ ได้ยอมรับตรงกันว่า เงินฝากในบัญชีตั้งแต่เปิดบัญชีเป็นของผู้ถูกร้อง จึงฟังได้ว่า เงินฝากเป็นของผู้ถูกร้อง ซึ่งเงินฝากที่จะต้องแจ้งในบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องที่ต้องยื่นต่อผู้ร้อง ต้องดูความเคลื่อนไหวของรายการในบัญชี ณ วันที่ยื่นบัญชี ฯ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งความเคลื่อนไหวของรายการในบัญชี ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ มียอดเงินคงเหลือ ๓,๐๗๓,๘๘๐ บาท เป็นยอดเงินที่ผู้ถูกร้องต้องแสดงในบัญชี ฯ เมื่อไม่แสดงรายการไว้จึงเป็นการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินฝากดังกล่าว สำหรับที่ผู้ถูกร้องอ้างนางสาวกมลกานต์ ฯ เป็นพยานว่า เคยโอนเงินค่าม้าแข่งของนายจิรายุ ฯ ให้นายจิรายุ ฯ ที่บัญชีเงินฝากนี้ ก็เป็นการโอนหลังจากการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว ไม่อาจรับฟังมาหักล้างการจงใจของผู้ถูกร้องได้

(๒) บัญชีธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี ๑ บางกะปิ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ ในการยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

จากคำร้องของผู้ร้องและคำรับของผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า มีการเปิดบัญชีโดยเช็คของผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้จากการเล่นการพนัน โดยพันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ เป็นผู้ส่งจ่าย เปิดบัญชีเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่ที่ส่งจ่ายเช็ค แต่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อเรียกเก็บเงินตามเช็คในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ แล้ว ก็ให้นายจิรายุ ฯ ดำเนินการโอนใช้หนี้เจ้าหนี้ของผู้ถูกร้อง คือ นายภาณุวัฒน์ ฯ และนายวิทยา ฯ คงเหลือเงินจำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ซึ่งนายจิรายุ ฯ ได้นำคืนผู้ถูกร้องทั้งหมดในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ นั้น เงินในบัญชีเงินฝากนี้ หลังจากวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นของนายจิรายุ ฯ ยอดเงินคงเหลือในบัญชีนี้ในวันยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องทั้ง ๓ ครั้งหลังจากวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นเงินของนายจิรายุ ฯ

พิจารณาแล้ว เห็นว่าการเปิดบัญชีเงินฝาก แม้จะดำเนินการโดยนายจิรายุ ฯ แต่ก็เปิดบัญชี ด้วยเช็คของผู้ถูกร้อง ซึ่งหากมีเหตุผลในการเปิดบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็ค ผู้ถูกร้องก็สามารถเปิด บัญชีในชื่อตนเองหรือหากไม่ประสงค์ให้ผู้อื่นรู้ว่า ผู้ถูกร้องได้เงินจากการพนันก็สามารถฝากนายจิรายุ ฯ เรียกเก็บผ่านบัญชีธนาคารที่นายจิรายุ ฯ มีบัญชีอยู่แล้ว การที่ผู้ถูกร้องให้นายจิรายุ ฯ เปิดบัญชีโดยเช็คของผู้ถูกร้อง ย่อมแสดงว่า ผู้ถูกร้องตั้งใจปกปิดเงินและบัญชีดังกล่าว ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว เป็นของ ผู้ถูกร้อง การไม่แสดงรายการบัญชีเงินฝากดังกล่าวในการยื่นบัญชีต่อผู้ร้องทั้ง ๓ ครั้งนี้ จึงเป็นการ จงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากดังกล่าว

๒ . การไม่แสดงรายการทรัพย์สิน คือ เงินฝากธนาคารของกลุ่มสมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

๒.๑ บัญชีเงินฝากในชื่อของนายพิชญกร ฯ รวม ๒ บัญชี ในการยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับ ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข คือ

(๑) บัญชีเงินฝากประจำธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน เลขที่ ๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ ยอดเงิน ณ วันที่ยื่นบัญชี ทั้ง ๓ ครั้ง คือ ๑๕,๐๐๓,๕๘๓.๘๒ บาท และ

(๒) บัญชีเงินฝากประจำธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี เลขที่ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ ยอดเงิน ณ วันที่ยื่นบัญชีทั้ง ๓ ครั้ง คือ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๒ บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ ฯ ในการยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๒ ฉบับ ฝากเมื่อ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ ครบกำหนด ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ คือ บัตรเงินฝาก เลขที่ PYO.A. ๓๖๒/๑๓๑๑ จำนวน ๖,๖๐๐,๐๐๐ บาท และบัตรเงินฝาก เลขที่ PYO.A. ๓๖๓/๑๘๑๖ จำนวน ๑๗,๑๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๓ บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย ฯ ในชื่อของนางสุนทร ฯ ในการยื่นบัญชี ฯ กรณี พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๒ ฉบับ ฝากเมื่อ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ ครบกำหนด ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ คือ บัตรเงินฝาก เลขที่ PYO.A. ๓๖๐/๑๖๐๖ จำนวน ๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท และบัตรเงินฝาก เลขที่ PYO.A. ๓๖๑/๑๔๔๑ จำนวน ๑๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความสรุปว่า ไม่เคยทราบถึงบัญชีเงินฝากและบัตรเงินฝากข้างต้นนี้ เพราะคู่สมรสแอบเก็บสะสมไว้ และไม่ได้แสดงไว้ในบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้องที่ยื่นต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องเพิ่งทราบถึงรายการทรัพย์สินที่คู่สมรสเก็บสะสมไว้ในชื่อของบุคคลเหล่านี้ เมื่อผู้ถูกร้องได้รับแจ้งข้อกล่าวหาจากคณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ จึงได้ให้คู่สมรสจัดทำคำชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ โดยคู่สมรสรับว่าเป็นทรัพย์สินของคู่สมรสและจงใจปกปิดไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ เนื่องจากคู่สมรสมีเหตุส่วนตัวในเรื่องการครองเรือนกับผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องไม่เคยทราบถึงความมีอยู่ของทรัพย์สินในส่วนนี้ จึงจะกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดทรัพย์สินดังกล่าวต่อผู้ร้องไม่ได้

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องและคู่สมรสเป็นสามีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน โดยเฉพาะคู่สมรสเมื่อได้สมรสกับผู้ถูกร้องระยะหนึ่ง ได้ลาออกจากราชการและไม่ได้ประกอบอาชีพใด ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงต้องมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู ดังจะเห็นได้จากคำให้การของคู่สมรสเองว่า เมื่อไปเล่นการพนันที่ต่างประเทศ ถ้าผู้ถูกร้องเล่นได้ก็จะแบ่งเงินให้ การที่คู่สมรสได้รับส่วนแบ่งแต่ละครั้งก็ต้องเป็นจำนวนที่ผู้ถูกร้องแบ่งให้ ผู้ถูกร้องยอมทราบโดยประมาณได้ว่าคู่สมรสมีทรัพย์สินเป็นจำนวนเท่าใด การที่ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำร้องว่าคู่สมรสปกปิดทรัพย์สินของตนจากผู้ถูกร้องทั้งบัญชีเงินฝากในชื่อนายพิชญกร ฯ และบัตรเงินฝากในชื่อเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ เป็นเงินจำนวนถึง ๕๐ กว่าล้านบาท ย่อมเป็นไปได้ที่ผู้ถูกร้องจะไม่ทราบถึงเงินจำนวนดังกล่าวถึงแม้ในการจัดทำบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องจะมอบให้คู่สมรสเป็นผู้จัดทำ แต่ผู้ถูกร้องในฐานะผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง และเป็นนักกฎหมายด้วยก็ย่อมจะต้องตรวจทานก่อนที่จะลงนามรับรองเอกสารทุกแผ่น การที่ผู้ถูกร้องลงนามรับรองความถูกต้องทั้งที่คู่สมรสไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินในชื่อของคู่สมรส ซึ่งผู้ถูกร้องทราบถึงความมีอยู่ของทรัพย์สินของคู่สมรสดังกล่าว จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

กรณีไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (เงินฝาก) ของตนเองและ/หรือคู่สมรสที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณามา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดรายการทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากของตนเองและคู่สมรสที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่น

กรณีที่สอง การไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (ที่ดิน) ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องซื้อที่ดินที่ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว (ภูกระดึง) จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง เนื้อที่ ๘๕๕ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา โดยได้เคยแสดงรายการไว้ในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้องครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๕ แต่เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ผู้ถูกร้องอ้างว่าโอนทางทะเบียนเพื่อ

ใช้หนี้ยักติ ๑ ที่เคยกู้เงินตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ แล้ว จึงไม่ได้แสดงรายการไว้ในการยื่นบัญชี ๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องเห็นว่าการโอนทางทะเบียนนั้น เป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้กู้เงินยักติ ๑ จริง เพราะไม่ได้มีการแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวไว้ในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้อง

ผู้ถูกร้องชี้แจงและนำพยานบุคคลมาสืบหลายปากยืนยันว่า เป็นหนี้ยักติ ๑ จริง และเป็น การโอนที่ดินทั้ง ๓๕ แปลงใช้หนี้ ซึ่งหนี้ดังกล่าวมิได้ทำหลักฐานเป็นหนังสือไว้ เป็นการตกลงกัน ด้วยวาจาโดยทั้งสองฝ่ายถือว่า เป็นหนี้สัจจะ เมื่อผู้ถูกร้องไม่มีเงินสดจะชำระหนี้คืน จึงตกลงโอนที่ดินดังกล่าวใช้หนี้ให้แก่ยักติ ๑ และหลังจากโอนทางทะเบียนแล้ว ยักติ ๑ ก็ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยให้ผู้อื่นเช่า

พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดิน ๓๕ แปลง ดังกล่าว มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของปรากฏตาม น.ส. ๓ ก ซึ่งเป็นหลักฐานเอกสารสิทธิ โดยผู้ถูกร้องได้แสดงรายการที่ดินดังกล่าวนี้ไว้ในบัญชี ๑ ที่ยื่นต่อผู้ถูกร้อง รวม ๕ ครั้ง กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ต่อมาเมื่อผู้ถูกร้องอ้างว่าโอนใช้หนี้ให้แก่ยักติ ๑ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๒ ซึ่งพิจารณาหลักฐานทางทะเบียนมีการโอนเป็นชื่อของยักติ ๑ แล้ว การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการที่ดินทั้ง ๓๕ แปลง ในการยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒, ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ และ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ก็ย่อมเป็นไปตามหลักฐานทางทะเบียน และเป็นการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ที่มีอยู่จริงในการยื่นบัญชี ๑ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๘ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายปรีชา เถลิงวิชัย นายมงคล สระแก้ว นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุจิต บุญบงการ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่จงใจปกปิดรายการทรัพย์สิน คือ ที่ดินจำนวน ๓๕ แปลงของตนเองโดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน ๗ คน คือ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ฌ สงขลา นายผัน จันทรปาน นายศักดิ์ เตชชาชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช และนายอมร รักษาสัตย์ เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีนี้

กรณีที่สาม การแสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้ร้อง อ้างว่า สัญญากู้ยืมเงินระหว่างผู้ถูกร้องกับนายระวี ฯ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และระหว่างผู้ถูกร้องกับนายไพจิตร ฯ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นหนี้เท็จ เพราะผู้ให้กู้ยืมทั้งสองราย ไม่ได้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้องจริง

ผู้ถูกร้องชี้แจงและเบิกความสรุปว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจว่าตนเองเป็นหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวทั้งสองฉบับ เพราะผู้ถูกร้องได้ให้คู่สมรสหาเงินกู้จำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อชำระหนี้ให้แก่ พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ ซึ่งคู่สมรสได้ให้ผู้ถูกร้องลงนามในหนังสือมอบอำนาจให้คู่สมรสไปดำเนินการ เมื่อคู่สมรสนำสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวพร้อมหลักฐานการโอนเงินไปชำระหนี้แก่ พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ ให้ดูโดยอ้างว่ากู้เงินจำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และนำเงินส่วนตัวของคู่สมรสอีก ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ชำระหนี้ให้ผู้ถูกร้องจึงเชื่อว่าเป็นหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินจริง เพิ่งทราบในภายหลังว่า ความจริงแล้ว เงินจำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ชำระหนี้ นั้น เป็นของคู่สมรสที่แอบเก็บสะสมไว้ไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ แล้วแก้งทำหลักฐานสัญญากู้ยืมเงินทั้งสองฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกร้องชำระเงินคืนแก่คู่สมรส

กรณีการแสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นี้ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เสียงข้างมาก จำนวน ๖ คน คือ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ฌ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายศักดิ์ เตชชาชาญ และนายสุธี สุทธิสมบุรณ์ เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดรายการทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องและคู่สมรสที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และการวินิจฉัยกรณีนี้ไม่ได้ทำให้ผลของการวินิจฉัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีรายการหนี้สินเท็จนี้

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ คน คือ นายมงคล สระภู่น นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจแสดงรายการหนี้สินอันเป็นเท็จ

สำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุจิต บุญบงการ และพลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช เห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจแสดงรายการหนี้สินอันเป็นเท็จนี้

กรณีตามคำร้องที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ นั้น

ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกร้องจะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด

ในประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๘ คน คือ นายผัน จันทรปาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้วก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมูลเหตุที่ผู้ร้องนำมายื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดกรณีของผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตั้งแต่การยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นการจงใจต่อเนื่องมาตลอดจนถึงการยื่นบัญชี ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตำแหน่งแรกที่เป็นมูลเหตุในคำร้องของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ถูกร้องจึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๓ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระภู่น นายสุจิต บุญบงการ และนายอมรรักษาสัตย์ เห็นว่า ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้ร้องตรวจพบ คือ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ร้องมีมติว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ